

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen, Bajcsy Zsilinszky utca 1. sz. földszint. (Arany Bika bérház.) Tel: 41-13 (7 mellékállomással). Szerkesztőségi hivatalos órák d. n. 4-11-ig

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLO

Kiadóhivatal és nyomda: Bajcsy-Zsilinszky-u. 1. sz. (Arany Bika bérház) lélelemet. Tel: 41-13 (7 mellékállomással.) Hivatalos órák: reggel 8 óratól este 6-ig

Erős iramban folyik Kína felszabadítása

Kanton felé tör előre a néphadsereg

A középkelet-árcvonalról jelentik: A kínai felszabadító hadsereg július 29-én 110 kilométerre Csangcsától északnyugatra felszabadította Csangten várost, Hunan tartomány harmadik legnagyobb városát. Nyugat-Kiangsiban a néphadsereg felszabadította a Kan folyó partján fekvő Taihó várost, valamint az innen északnyugatra fekvő Jungszint. Hupch tartomány déli részében felszabadult Szungee, a Jangce déli partján. Kanszu tartományban három nap alatt hat megyei székhelyet foglalt el a néphadsereg.

22 ÉVVEL EZELETT SZÜLETETT MEG A KINAI FELSZABADÍTÓ NÉPHADSEREG

22 évvel ezelőtt, 1927. aug. 1-én született meg a kínai felszabadító néphadsereg. Az agrár-forradalom alatt a japánok ellen vívott harcokban és a népfelszabadító háborúban rendkívül nehéz körülmények között két hatalmas ellenséget győzött le: a japán imperializmust és a kuomintang reakciósait, az amerikai imperializmus lakóit, eljutva mostani nagy győzelméhez, amelyben majdnem az egész országot felszabadította.

A KINAI FELSZABADÍTÓ NÉPHADSEREG

születésének 22. évfordulója alkalmából az Új Kína hírügynökség „Le tudjuk győzni a nehézségeket” című vezércikkében emlékszik meg a kínai felszabadító néphadsereg megalakításáról. A nansangi fegyveres felkeléstől kezdve részletesen ismerteti a Kínai Kommunista Párt vezetésével a kínai nép küzdelmét a szabadságért. Az augusztus elsejéi felkelés — írja a vezércikk — a sötétség ösvényéről a fényesség útjára vezette Kínát. Egyetlen szikra futótűzre okozhat — mondotta Mao Ce Tung elvtárs a néphadsereg jövőjéről, 22 éves küzdelem alatt valóságosá vált Mao Ce Tung jóslata. A kínai felszabadító néphadsereg naggyá nőtt, erőseé vált és életre hívta a népi-demokratikus Kínát. Az ünnepi vezércikk ezekkel a szavakkal végződik:

Le tudjuk győzni a nehézségeket bármilyenek legyenek is azok. A felszabadító néphadsereg 22 éves küzdelmének története bő tapasztalatokat szolgáltatott nekünk és bizalommal tölt el bennünket. A Kommunista Párt, a felszabadító néphadsereg és az egész ország népe felméri a fennálló nehézségeket és azok leküzdésével eltökélten megvalósítja alapvető politi-

káját. Biztos, hogy elérjük célunkat.

KANTON FELÉ

tör ellenállhatatlan lendülettel a kínai felszabadító néphadsereg. A kuomintang csapatok ellenállása egyre rendszertelenebb és gyengülő.

A FRANCIA NÉP MEGAKADÁLYOZZA, HOGY FRANCOT TÁMOGASSAK

Páris: Duolos, a Francia Kommunista Párt parlamenti csoportjának vezetője vasárnap 25.000 főnyi hallgatóság előtt beszélt a keletpárisi Argeles-Sur-Merben. Duolos az atlanti egyezmény, valamint a háborús politika elleni harc fokozására a béke megvédésére irányuló egységre hívta fel a francia dolgozókat. A francia kormány Francóval való kapcsolatáról és azokról a hírekről szólva, amelyek szerint francia bankok kölcsönt készülnék adni Francónak, kijelentette, hogy a francia nép meg fogja akadályozni, hogy a spanyol nép hóhérait francia pénzzel támogassák.

NOVEKEDNEK AZ ERDEKELLENTEK AZ USA ÉS ANGLIA KÖZÖTT

Az amerikai képviselőház külügyi bizottságának legutóbbi ülésén a kormány képviselői folytatták erőszaktevéseiket, hogy a nyugateurópai és más országok fegyverkezésére kidolgozott kormányprogramot elfogadjassák a háború és szabaddozó képviselőkkel. Johnson nemzetvédelmi miniszter azt állította hogy amerikai csapatokat nem küldenek Európába azoknak a felszereléseknek használatára, amelyeket az Egyesült Államok nyugateurópai és más országoknál ellát.

Más szavakkal ez azt jelenti, hogy az ágyútöleléket teljes mennyiségben a nyugateurópai országok szállítják Johnson kifejtette, hogy a Nyugateurópa felfegyverzésére szánt amerikai felszerelések több, mint a fele új anyag és sürgette a program haladéktalan jóváhagyását. A továbbiakban közölte, hogy az Egyesült Államok tulajdonában vannak ez idő szerint a nyugateurópai országok katonai titkai, köztük „igen nagyértékű” értesülések amelyek a nyugateurópai országok fegyveres erőinek nagyságáról és összetételéről, továbbá mostani felszerelésükről szólnak.

Ezután a bizottság tagjainak kérdéseire Johnson határozottan tagadta annak lehetőségét, hogy az Egyesült Nemzetek Szervezete eredményt érhet el a nemzetközi leszerelés kérdésében. Johnson kijelentette, hogy kételkedik a leszerelés kapcsolatos minden megbeszélés szemben és azt mondotta, „csak akkor lesz békés a világ, ha Amerika erősen felfegyverkezik”.

HAT ALMAS NÉPGYÜLESEN

foglalt állást a Ruhr-vidék népe Németország egysége és a béke mellett.

Dortmundban vasárnap a Ruhr-vidék minden részéről több mint 100.000 főnyi tömeg gyűlt össze Max Reimann, a nyugatnémet övezet kommunista Párt elnöke beszámolójának meghallgatására. Reimann kifejtette, hogy minden haladó szellemű német-polgárnak küzdenie kell Németország egységéért és a békéért. A Kommunista Párt élesen ellenzi az egyes olajfeldolgozó ipartelepek leszerelését, amelyet a megszálló hatóságok azért rendeltek el, hogy az angol és amerikai trösztök megszabaduljanak versenytársaiktól. A Párt követeli, hogy szüntessenek be minden eljárást azok ellen a német munkások ellen, akik ellene szegültek a leszerelésnek.

A küszöbönálló nyugatnémet választásokkal kapcsolatban ismertette a Kommunista Párt programját. A Párt többek között a megszállási költségek 50 százalékos leszállítását, a megszálló csapatok mielőbbi kivonását követeli. A megszállási költségek megtakarított részét lakásépítésekre és szociális intézkedésekre kívánja fordítani. A Kommunista Párt egyik legfontosabb feladata a harc a német nép békés jövőjéért.

AZ OLASZ SZENATUS

több ülésen foglalkozott a támadó északatlanti egyezmény ratifikálásának kérdésével. Tarracini szenátor a vitában hangoztatta, hogy minden cáfolat ellenére az egyezménynek titkos záradékai is vannak, ezt Spaak volt miniszterelnök a belga parlament ülésén he is ismerte. Azután megállapította, hogy nem helytálló a kormányban az az állítása, hogy az atlanti egyezmény hozzájárulna a demokratikus intézmények megszilárdításához. Megállapította, hogy az Atlanti egyezménynek éppen ellenkező hatása van, mint az amerikai, angolai és az olaszországi példák igazolják. Olaszország csatlakozása az atlanti egyezményhez azzal veszélyeztet, hogy idegen csapatok szállnak partra olasz területen és olasz katonai támaszpontokat boesátanak idegen hatalom rendelkezésére. Határozati javaslatot nyújtott be az atlanti egyezmény ratifikálásának elutasításáról. Szavazásnál a kormánytöbbségű szenátus a ratifikálásról szóló kormányjavaslatot elfogadta. A kommunista és szocialista szenátorok kívül a ratifikálás ellen szavazott Orlando, Della Torette és Nitti pártok kívüli szenátor is.

Rákosi Mátyás felszólalt az MDP országos káder-konferenciáján

Az MDP országos káderkonferenciát tartott július 30-31-én Budapesten Kiss Károly, a káderosztály vezetője a párt káderpolitikájáról, Földes László helyettes vezető a kádermunka gyakorlati kérdéseiről tartott beszámolót. A vita során Rákosi Mátyás felszólalt a kádermunka fontos kérdéseit. Kádár János záróbeszéde fejezte be a káderkonferenciát.

A Világifjúsági Találkozó az egész dolgozó magyar nép ügye

A Pedagógus Szakszervezet felhívása a magyar nevelőkhez

A Magyar Pedagógusok Szabad Szakszervezete a Világifjúsági Találkozóval kapcsolatban felhívást intézett a magyar nevelőkhez. A felhívás emlékeztet arra, hogy az ifjúság ügyének képviselői között a pedagógusok is vannak. Az ifjúság ügye a mi ügyünk is — hangzik a felhívás —, mert mi nevelők vagyunk s a béke védelme a mi feladatunk is, mert nevelő munkánkkal felmehetetlenül sokat tehetünk a haladás, az emberi szabadság a békés építés, a boldog jövő szolgálata. Ismerje meg célkitűzéseit, feladatait és szívet-lelékkel kapcsolódjék be a serdülő ifjúság körébe, az úttörő mozgalom terén nagy és sürgős feladat vár a nevelőkre. Az egész világ lássa meg, hogy milyen eredményt ért el a Szovjetunió segítségével dolgozó népünk a munkásosztály élén járó pártja, a Magyar Dolgozók Pártja népnép szeretett bölcs vezére Rákosi Mátyás vezetésével.

Magyar nevelők, a Magyar Dolgozók Pártjának útmutatásával az ifjúsági szervezettel karöltve lépjétek a Világifjúsági Találkozó sikereért — fejeződik be a felhívás.

A Szaktanács felhívása

A Szakszervezetek Országos Tanácsának Elnöksége július 30-ji ülésén a szakszer-

vezetek vezetőségeinek javaslataira úgy határozott, hogy a magyar szakszervezetek a Világifjúsági Találkozón résztvevő ipari tanulók és ifjúság munkások költségeihez hozzájárulnak és vállalják az ezer ifjúság részvételű díjának megtérítését az ifjúsági világtalálkozóra.

A tartós békéért

A Magyar Pedagógusok Szabad Szakszervezete hétfőn egésznapos értekezletet tartott a Világifjúsági Találkozó előkészítési munkájáról. Az értekezleten többi között felszólalt Szavai Nándor kultuszállam titkár is. Mi, akik együtt élünk az ifjúsággal és vele együtt építjük a szocializmust, minden erőnket támogatjuk az ifjúság seregszemléjét — mondotta. El kell indítani a nevelők hatalmas arányú mozgósítását a Világifjúsági Találkozó sikerének biztosítására.

A Szakszervezeti Tanács részéről Bíró Mihály hangoztatta, hogy a találkozó a tartós békéért folytatott harc újabb állomása lesz. Ez a tény a magyar pedagógusokra komoly feladatokat ró. Egyöntetűen vesszük fel a harcot a békéért, az imperialisták és a háborús uszítók ellen, összehozzuk a világ ifjúságát, hogy eltüntessük azt a választást, azt a hazugság-lügönyt, amelyet az imperialisták húztak egyrészt a Szovjetunió, a népi demokráciák másrészt az imperialisták uralma alatt álló országok közé — mondotta.

Moszkvába érkezett a Budapestre utazó koreai ifjúsági küldöttség

Koreai ifjúsági küldöttség érkezett Moszkvába a Világifjúsági Találkozóra Budapestre vezető útja során.

A küldöttséget Un-Sik, az északkoreai demokratikus ifjúsági szövetség központi bizottságának alelnöke vezeti. Un-Sik a Komszomszokaja Pravdának adott nyilatkozatában elmondotta, hogy aug. 15-én Északkorea nagy ünnepeket ül, negyedik évfordulóját annak, hogy a Szovjet Hadsereg felszabadította Északkoreát a japán imperializmus ötvenéves gyarmati elnyomása alól. E rövid négy esztendő alatt gyökeres politikai és gazdasági változások történtek Északkoreában. Az új demokratikus Korea felépítésében fontos szerepet játszik az ifjúság.

Páris: A nyugateurópai ifjúsági békefronta futói szombaton megerkeztek a vercorsi hegységbe, amely evelken keresztül a francia ellenállási mozgalom egyik fellegrára volt. A staféta futójai megkoszorúzták a hősök emlékművét és egész éjszaka dicsőrséget álltak a partizan síroknál. A staféta lakosság lelkes ünneplése közben folytatta útját. Hétfőn délután Modene határvárosban adták át a békefálót és a nyugateurópai ifjúság üzenetét tartalmazó rész-
telé.

Eredményeinket a munkásosztály és a dolgozó parasztság szövetségének köszönhetjük

A debreceni és hajdúmezei termelőcsoportok elnökei, termelési felelősei, a gépállomások, a SzOVOSZ és a Mezőgazdasági Igazgatóság képviselői vasárnap délelőtt a vármegyei házban közös értekezletet tartottak.

A Himnusz elneklésével kezdődött az értekezés. Maly Imre SzOVOSZ kiküldött javaslatára a jelenlévők lelkes tapsa közben foglalták el helyüket a megválasztott elnökség tagjai az emelvényen: Czifra Sándor országgyűlési képviselő, Tóth Mihály, az AMG debreceni alközpontjának vezetője, Kovács Imre központi kiküldött, Dani Imre a Mezőgazdasági Igazgatóság vezetője, Tatár Kiss Lajosné az MNDSZ képviselője.

Tóth Mihály a napirend első pontjaként ismertette a jelenlévőkkel a gépállomások és a termelőszövetkezeti csoportokkal, valamint az egyéni gazdálkodó kisparaszttal kötendő szerződéseket, a talajművelésnek gépi erővel való elvégzésével kapcsolatban.

A szerződés előzményeiről szólva hangsúlyozta, hogy a felszabadulás óta az MDP vezetésével végrehajtottak azokat a feladatokat, amelyek előfeltételei a szocialista mezőgazdaság megteremtésének. Azt, hogy idáig eljutottunk, annak is köszönhetjük, hogy a felszabadulás óta egyre erősödik a munkásosztálynak a dolgozó parasztsággal való szövetsége.

A szerződés egyes pontjainak ismertetésében kiemelték, hogy nem a szerződésben vállalt gépi munkák elvégzéséért kell fizetni, hanem a termelt gabonamennyiség százalék-

kos arányában. Ezáltal úgy a termelőcsoport tagjai, mint a gépállomások dolgozói érdekelve vannak abban, hogy minél gyorsabb a jobb munkát végezzék. A szerződés elkészítésénél fő szempont volt, hogy biztosítva legyen a termelőcsoportok tagjainak és családtagjainak ellátása.

A kisparaszttal azért jelentős a szerződés megkötése, mert így biztosítva van, hogy a legmegelőbb időben végzi el a gépállomás a munkát. Eddig ugyanis nagyon sokszor megtörtént, hogy a munkát el kellett halasztani, mert éppen akkor nem volt pénze a kisembernek, amikor a legnagyobb szükség volt rá. Most ezt teljesen kiküszöbölték a szerződés alapján a százalékos, terményben való fizetés.

A napirend második pontjának; a gépállomások szerződéses kampanyának ismertetése után felszólalások következtek.

Csaknem valamennyi felszólaló örömmel állapította meg, hogy szükség van a szerződés megkötésére a további jó munka érdekében. A Szovjetunióban járt parasztküldöttség elbeszéléséből megismerték és megértették mi is — mondta az egyik felszólaló —, hogy mennyivel több és jobb eredményt érnek el ott, ahol gépesítették a mezőgazdasági munkákat. Ebben az intézkedésben is azt látjuk — hangsúlyozták —, hogy a Magyar Dolgozók Pártja ismét segítséget nyújtott a dolgozó kisparasztnak.

A felszólalásokra Tóth Mihály válaszolt.

Szabotáló kulákat lepleztek le

A kulákok minden módot felhasználnak, hogy ártsanak a népi demokráciának gazdasági vonalon is, mindent elkövetnek, hogy gyengítsék a nemzetgazdaságot. A népi szervek ebersége egy hajdúdorogi kulák-cseplőgépátalajdonost leplezett le, aki a dolgozók kenyerére tört. Szabó Mihály hajdúdorogi cseplőgépátalajdonos kulák, akinek 54 hold földje is van a hatóság felhívása ellenére cseplőgépét és traktorát nem javíttatta ki, gépe sokáig állt üzemanyaghiány miatt, mivel üzemanyagot nem gondoskodott idejében. Cseplőgépét műszaki hiányokkal és fogyatékosságokkal állította munkába, a cseplőgép

ennek következtében 8—15 százalékos szemvesztéssel dolgozott. Traktorja még ma sem üzemképes. Szabó Mihályt a rendőrség őrizetbe vette. A kártévesztő kulák a fővárosi gazdasági bizottság előtt feljelentést tett a szabotázscselekményéről.

Cs. Simon Ferenc 34 éves hajdúdorogi kepec-kulák földjén a dohányt nem kapálta meg. Előzőleg azonban nagyobb előleget vett fel a dohánytermésre. Hanyagsága, szabotázscselekménye miatt most nem lesz dohánytermése. Cselekményével kárt okozott a nemzetgazdaságnak. Őrizetbe vették, az eljárás megindult ellene.

Röntgen a szovjet faluban

Az egészségügyi intézetek és intézmények hálózatát a Szovjetunió falvaiban évről-évre terjed. Ezzel együtt a Röntgen-laboratóriumok száma is növekszik, úgy, hogy a Ivovi terület falvaiban jelenleg 24 Röntgen-laboratórium működik.

A Ivovi területi Röntgen-állomás szakemberei rendszeresen ki-

utúznak a községekbe, ahol a falusi Röntgen-laboratóriumok dolgozóival megbeszéléseket folytatnak és betegvizsgálatokat tartanak.

— Behris Lajos közlekedési miniszter MÁV fűtőházi fűtőt és élelmezési avatót fel Domboráron.

— Földművelésügyi kormányzatunk szerződést köt 4000 bika-borjút felnevelésére.

Rajnák Ferenc előadása a Magyar-Szovjet Társaságban

Rajnák Ferenc, a Hortobágyi Nemzeti Vállalat vezetője, aki a Szovjetunióban járt magyar parasztküldöttség egyik tagja, augusztus 7-én, vasárnap délelőtt 10 órakor beszámolót tart a Szovjetunióban tapasztalatairól a Magyar-Szovjet Társaság helyiségében.

Egy szovjet gyár gyermekjóléti intézményei

A Novo-Kramatorszki Sztálin gépgyár szocialista telepén az 1. sz. napközi otthon újjáépítési munkálatai befejeződtek. A kétemeletes épület 150 gyermek befogadására megnyitására a gépgyári alkalmazottak elhozták azokat a kis villamos és hajómodelleket, képeket és egyéb ajándékokat, amelyeket szabadidejükben a gyermekek részére készítettek.

Az utóbbi években a gyár óriási gyermekjóléti intézményből egész kis városka épült. Az 1. sz. napközi otthon mellett a 2. sz. ovoda, két bölcsőde, szanatórium, gyermekorvosi, tejkonyha épülete áll.

A Donyec partján a Novo-Kramatorszki sportpályával, stranddal felszerelt gyermekotthont létesítettek. Itt jelenleg 500 gyermek üdül.

SZÍNHÁZ, MOZI, MŰVÉSZET

OPERETT-EST

Halottról jót vagy semmit — így vélekedik a magyar komédia — és mi azt gondoljuk, halottról van szó amikor oly nagy mértékű a művészi operettnek az előadásáról volt szó, mint például szombat este a Csokonai színházban bemutatott: Bocskai.

Ez a Letráz darab nem ismeretlen előttünk, a háború előtt. Tombol az erény, minden bukkant fel a fővárosi és vidéki színpadokon és azt hittuk a háború alatt el is pusztult végérvényesen. Terveztünk, Ami Pesten nem akartunk itt kísérletek meg. Feltámasztani a halottat s ha így áll a helyzet nem lehet szó nélkül hagyni, sőt „nyelhet” roszadástunkat is kifejezzük. Biliói ugyan kitűnő komikus és a társulatnak is voltak tehetséges tagjai, azonban nem értjük hogyan nem hozhat, tak könnyű műtárgyat is ezerméretben, azlésebbet, kevesebb két-jöt egy-értelmű humorral megtűzdelte vigjátékot, olyan darabot ami 1949-ben is megállja a helyét a könnyű műtárgy terén. Petőfi halálának száz éves évfordulóján méltó előadást kellett volna választani lejtézsztára a Csokonai Színház felkötő.

PETŐFI EMLÉKE A VIGSZÍNHÁZ MOZIBAN

A Vigszínház mozi is megemlékezett Petőfi haláláról. A szépen felidézett előadásban Petőfi kis szobra fogadta a mozi látogatókat, kétoldalt pedig Petőfi fal-újságokat állítottak fel. A mozi dobozát azon igyekeznek, élünk Csémer Tamással, hogy a mozi a kultúrát és a haladást szolgálja.

Két éves a terv, hároméves a forint

Kettős évfordulót ünnepel az ország népe. A Kommunista Párt vezette magyar munkásosztály két nagy győzelmeinek évfordulóját. Három évvel ezelőtt 1946. aug. 1-én indult ki az új pénz a Nemzeti Bankból, hogy eljussanak a dolgozókhoz jól végzett munkájuk jutalmául. A forint elindult útjára, hogy ország-világ előtt hirdesse a magyar nép, a magyar munkásosztály elhatározását, hatalmas újjáteremtő munkáját. Az értéktálló pénz megteremtése, az életszínvonal emelkedése, a magyar dolgozóknak a Kommunista Pártba vetett bizalma jelle lehetett, hogy a stabilizáció, utáni érvben új nagyobb feladathoz lásson az ország: meg kellett szüntetni a termelésben eddigi uralkodó anarchiát és rá kellett térni a gazdálkodás fejlettebb, haladottabb útjára: a szocialista tervgazdálkodásra. A Magyar Kommunista Párt mozgósította a dolgozó népet és a tömegek támogatásával ismét győzött: 1947. augusztus elsején elindult a hároméves újjáépítési terv. A Magyar Kommunista Párt, majd a Magyar Dolgozók Pártja azóta is győzelemről győzelemre vezette a munkásosztályt, a magyar

népet, a fordulat évén keresztül a végső győzelemig.

A magyar dolgozók szocialista munkaversenyek nagyszerű eredményeként már nemcsak a terv végrehajtását biztosítottuk, hanem célul tűzhetjük ki a terv két év és öt hónap alatti végrehajtását.

A magyar nép tudja, hogy a stabilizációt a hároméves terv megindítását és sikeres befejezését a felszabaduló Szovjetunió és a haladó emberiség bíles vezetőinek, a magyar nép nagy barátainak, Sztálin generalisszimuszának köszönhetjük, mert a Szovjetunió nemcsak felszabadított, de azóta is mindenkor támogat, segít benünk.

A kettős évfordulón az a feladat áll a magyar nép előtt, hogy avérelvösen végigviharozza a hároméves terv befejezéséért, az öt éves terv, a szocializmus alapjainak lerakásáért és ezzel előkészítse a Szovjetunió hatalmas kékefrontot. Akkor, hogy a magyar nép ebben a harcban is győzelmet arasson, biztosítsák a Magyar Dolgozók Pártja, Rákosi Mátyás bíles vezetése és iránymutatása.

A Szovjetunióban széleskörű igazi demokrácia van

Londoni szakszervezeti vezetők a Szovjetunióban tett látogatásukról

Moszkva: A londoni szakszervezetek tanácsa füzet alakban kiadta Henry Lewitt és Harry Wiver beszámolóját a Szovjetunióról. Ez év tavaszán jártak Moszkvában, mint a Szakszervezeti Tanács hivatalos képviselői. Lelesken irnak a Szovjetunió látóosoról, ahol az üzletek kirakatai tömve vannak, minden elképzelhető árucikkal. A moszkvaiak kitűnően öltözöttek és egészséges életvidám emberek. A Szovjetunióban az egyszerű munkások és az értelmiség a demokrácia felépítését szakszervezeti mozgalmon keresztül tevékenyen részt vesznek az ipari élet irányításában. A füzet szerzői tényekkel cáfolják meg a szovjetunió ellenségeit terjesztett rágalmatokat a "iktatúráról és a demokrácia hiányáról. A Szovjetunióban széleskörű igazi demokrácia van. Ez nyilvánult meg a szakszervezetek kongresszusának

ülésén is. A szocialista tervgazdálkodás biztosítja a szovjet dolgozók életszínvonalának és kultúrájának szüntelen emelkedését. Hatalmas eredményeket értek el a munkámmel megkönnyítése és a munkávédelem terén.

Azaz a mely meggyőződésűek vagyunk a Szovjetunió — irnak —, hogy a munkásokkal szemben van egy alapelv, amely kell, hogy egyenesen mindannyian: a munkásosztály titka a harc útja annak a rendszernek megismertetéséről, amely lehetővé teszi az embernek embertől történő kiszákmányolást, a harc a szocialista tervgazdálkodás megvalósításáért, amely a föld és a termelési eszközök társadalmi tulajdonbavételén alapul. Látogatásunk a Szovjetunióban meggyőzött arról, hogy a szocializmus való-

Felhívás

a háztulajdonosokhoz

A 1125—1949/139. sz. Korm. rendelet alapján a Debreceni Házfelügyelők Szabad Szakszervezete felhívja azon háztulajdonosokat, akiknek legalább öt lakójuk van s így ezen legutóbbi rendelet szerinti házfelügyelő tartására vannak kötelezve, ha a házukban alkalmazva lévő házfelügyelővel a múlt évben szerződést még nem

kötöttek volna, a szakszervezetnél kértató hivatalos úrlapokon azt nyolc nap alatt okvetlenül kössék meg és a szakszervezetnek jóváhagyás végett mutassák be. Ott pedig, ahol öt lakó van, de házfelügyelő nem lenne alkalmazva, oda a háztulajdonos vagy gondnok házfelügyelő kiközvetítő ése vegett a Házfelügyelők Szakszervezeténél azonnal jelentkezzen.

Ahol öt lakó nincs ugyan, de 1. évi július 1-én lakásért vagy más díjazásért házfelügyelői teendőket végző bármilyen címen lévő alkalmazott van, a szerződést nyolc nap alatt ott is meg kell kötni.

Egyebekben a Debreceni Házfelügyelők Szabad Szakszervezete Arany János utca 2. sz. kedd. csütörtök, szombat, vasárnap délután 5—9 óráig ad felvilágosítást.

Ezen törvényes rendelkezéseket nem teljesítő háztulajdonos vagy gondnok 1800 forintig terjedhető pénzbüntetéssel lesz megbüntetve.

A debreceni csata

Évfordulója augusztus 2. a mai nap. 100 évvel ezelőtt Debrecen határában Nagy Sándor tábornok a túlerő ellen csatát vesztett. A Szabadságharcos Szövetség debreceni városi csoportja ma, kedden délután 4 órakor a debreceni HÉV Salétrom utcai kultúrtermében összehívott szabadságharcos napot tart.

Csak néhány napig marad a **GAZDAG** cirkusz Debrecenben, ma és minden este fél 9 óra-ór szenzációs világhírű műsorával, nagy **DISZELŐDÁST** tart!

Értesítjük Olvasóinkat

hogy régi kívánságukat teljesítve hirdetési és előfizetési osztályunkat szélesebb alapokra fektettük.

Mai naptól fogva az alábbi lapok részére veszünk fel hirdetéseket és előfizetéseket:

Dolgozók Világlapja 1 óra	4.-	Magyar Közlöny	„	37.50
Képes Figyelő	„	Forum	negyed évre	7.50
Köznevelés	„	Kert és Szőlő	„	9.-
Asszonyok	„	Ipari Értesítő	„	30.-
Fűrés	„	Közgazd. Értesítő	„	25.-
Színház és Mozi	„	O. M. B. Közlöny	„	25.-
Élet és Tudomány	„	Autó	1 óra	3.-
Magyar Rádió	„	Magyar Mezőgazdaság	„	2.-

Ezzel az átszervezésünkkel is olvasóink kényelmét kívánjuk szolgálni.

MOZIK mai műsora:

APOLLO

nyári szünetet tart.

VIGSZÍNHÁZ

— Szerdán utójező —

5—7—9 órákor

A nagy vigjáték siker!

A PAPA BOGARAS

METEOR

Szerdáiig bezárólag!

Előadás: 4. 6. 8. órákor

A PAPA BOGARAS

Pompás esen vigjáték!

Nyitás előtt a Déri Múzeumban

A négy éve csendes Déri Múzeumban lázas munka folyik. Két hét választ el a múzeum kapuinak megnyitásától. Először csak a régészeti osztály és a képtár nyílik meg, október elején követi őket a magyar történelmi osztály, amely az igazgatókódástól egészen a szabadságharc Debreceinének emlékéiig tárja a látogató elé a múltat.

A laboratóriumok, a folyosók, de még a nagy előadóterem és a kiállítási terem is tele van anyaggal.

Nézünk be előbb a laboratóriumba. Ditrői Beláné a múzeum vegyészete nehéz munkáját végzi: a régészeti anyag értékes darabjait tükrökkel, kardokkal, fűgőkkel tisztogatja meg bonyolult vegyi eljárásokkal az ezereves rozsdától, cserépedényekről választja a rárakodott idegen anyagokat. Ilosfalvy József restaurátor a törött és hiányos cserépedényeket rekonstruálja, helyreállítja régi formájukat.

A SZKITA BRONZTUKOR SORSÁ

Nézünk csak mi történik a szkita bronztükörrel? Jókora rozsdaréteg van rajta. Egy-két négyzetcentiméteres felületen mentes maradt tőle, itt egy vésett raiz vonalai bonakoznak ki. Patay Pál régész szerint, aki a Közgújtémények Országos Felügyelősége kiküldöttéként ártrendezte a megmaradt anyagot, igen értékes a tükör hátlapjába vésett raiz. Elő kell hozni tehát a rozsdaréteg alól, el kell távolítani a rozsdás csomókat. Cinkpor kerül a tükörre, aztán enyhe lúgos oldatba kerül. Egy-két napig áll benne és leoldódik a rozsdá róla. A múzeumi látogató a megüszített tükör rajzában gyönyörködni tudhat.

ÚJ LESZ AZ EZEREVES CSERÉPEDÉNY

Ilosfalvy József kezében egy hajdubagosi lelet, egy érdekes formájú cserépedény van Jókora rész hiányzik belőle. Amikor kiásták az ősi, népvándorláskorabeli sírból, becsaladhatott az ázó. A hiányzó rész agyagból percek alatt kiformalódik a restaurátor-művész kezében. Amikor a tálalóba kerül az edény a közönség elé, észre sem lehet majd venni rajta, hogy az ezer évvel ezelőtti meghalt művész keze munkáját a mai restaurátor egészítette ki.

NINCSEK SIRMAZI!

A kiállítási terem padlóján sorakoznak még egy-egy „kozmetikai kezelésen” keresztülolt tárgy. A legmodernebb kémiai eljárások révén sikerült visszaadni a cserépedények eredeti színeit. Először a „sir-maz”! A régi elavult múzeumi szokás szerint szürke mázzal vonták be az edényeket szinte elvettek a kedvét a látogatóknak attól, hogy megálljon a kultúra több ezereves emlékei előtt. Ma? Lelkig gőgös piros színben, a mai ember szemének is tetszőtően sorakoznak a cserépedények, a színtelen edények is visszakapnak annak az anyagnak természetes színét, amelyből valaha készítették kifáradta őket.

A térdardokon meghagyják a nemes patinát, csak az u. n. „vak tozsuga ellen” üzennek hadat a laboratóriumban. A különböző vegyi oldatok egy két nap alatt eltüntetik az élénkzöld rozsdát.

ÚJ TARLOBEOSTAS

Menyhárt József a tárlók beosztását tervezi. A vitrinekben, tárlókban a legújabb muzeológiai szempontok figyelembevételével nem szablonosan egymásmelletti polcokon lesznek a kiállítandó tárgyak, hanem térben és mélységben kiugró polcokon. A legértékesebb darabok szembeálló módon kerülnek kiállításra. A tárlók és vitrinek úgy sorakoznak majd a termékekben, hogy időbeli sorrendben vezessék a nézőt.

KÉP-KOZMETIKA

A nagy előadótermet Varjú Domokos festőművész-restaurátor vette birtokba. A képtár értékes festményeit varázsolja újjá. Amikor a képek tüköréről kérdezzük, a restaurátorok varázsigéjével felel:

„Mindent a kellő időben, kellő szerekkel a kellő módon.”

Annnyit mégis elárul, hogy terpentint lemosás után villanyvasalóval meg végig a képeken, a lepatogzó festékdarabokat pótolja, ha szükséges, meg firniszrel is átkeni a képet. A lepatogzás vagy más hiányosság helyét újr festik. Persze ez még a legelhanyagoltabb, legrosszabb állapotban levő festményen is csak egy-két négyzetcentimétert jelent.

HELYÉN ALL AZ „ECCE HOMO”

A Déri Múzeum képanyaga jól vészelte át a háborús időket. A gondos csomagolás folytán csupán igen jelentéktelen kár keletkezett, ezt néhány eltüntetjük. Az „Ecce Homo”, a képtár legnagyobb értéke, szintén hibátlanul maradt meg. Ma már eredeti helyén áll, a képtár nagytérjében.

Csupán por és piszok lepté be a képeket, ez azonban a lemosás után nyomtalanul eltűnt.

Varjú Domokos éppen Kersztok Károly híres képén dolgozik: „Agitátor a munkások között”.

AZ „AGITÁTOR”

A kép sötét színei meglevenednek a restaurátor keze alatt. Előbb szelvények ki az agitátor

kemény arcvonásai, amint ököbe szorított jobb, a legyűri az asztal vörös terítójét, a néző felé kinyújtott balja a jövőbe mutat. Négy munkás ül az asztal mellett: feszült figyelem él az arcukon, egyikük szinte felugrani készül az agitátor szavai nyomán. Belső tűz, fojtott feszültség árad a képről.

Ez a kép lesz a képtár záróképe. Egyelőre a második emeletnek csak egy részét rendezik be. A magyar képanyagot mutatják be a századfordulón. A ma elő mesterek is a századforduló táján festett képekkel lesznek képviselve. Oelmacher Anna művészettörténelészt rendezte az anyagot.

A múzeum megnyitása után sem áll meg a munka, sőt fokozottabb lendülettel folyik tovább, hogy októberre az első emelet teljes magyar anyaga is a látogató elé kerüljön és a továbbiakban a második emeleti képtár is teljes egészében megnyíljon.

A háborús károkat kiheverve, modern megfellelőbb beosztásban tárja gazdag anyagát a vidék legszébb, legnagyobb közgyűjtéménye a Déri Múzeum a népi demokráciában fokozódó kultúrsumó munkások, dolgozó parasztok és a haladó intelligencia, az ifjúság elé.

A kastély árnyékában...

Tetlén, 1949. július hó.

A talaj erre évekkkel ezelőtt süllyedni kezdett, s a kastély úgy emelkedik ki a környezetből, mint a Noé bárkaja az Araarát hegyén. Ennek a kastély-bárkának is sok lakója volt az idők folyamán. A félkezű Zichy Géza „gróf” építette annakidején birtokán, vadszölvényigét telepített mellé Olaszországból, s egy év múlva már felutottak a kaesok az eresz aláig. A délrenező ódivatú szobában lakott az öreg Zichy, itt a sarokban zongorája, amin gyakran játszott, ha leszállt az este a tetétleni szőlők fölé.

Az alkonyatban meggyultak az árnyak, s a kastély árnyéka ráterült a falura. Az 1800-as évek végén a főúri kastély árnyékában szülődött a földesúri robotban megkínzott nép. A kastélyban gyakran vannak ünnepségek összejövetelek. Ha fogytán a pénz, az ispan egyet szorít a „parasztrofón”. Izadj jobbágy! Zichy Géza szerettelt zongorázni, félkézzel is művésze volt ennek a hangszernek, de szeretete nyúzni a parasztot, úgy ahogy ez a farszadták magyarországi szokása volt...

1884. A tetétleni Zichy kastélyban nagy a sürgés forgás. Vendégeket várnak. Forró gyümölcsérlelő a nyár. Fehérruhás lányok jönnek az úton, és lovasbandérium húz Kaba felé... A nép is készülődik. A falu végén tmár diadalkaput ácsolnak. Liszt Ferenc a nagy magyar zeneszerző érkezését várják. Elkísérik a kastély kapujáig. Itt fog lakni a zeneszerző három hétig. Nem igaz. Nem itt. Zichyéknek talán nem volt elég előkelő a vendég. A kastélyban nem adott neki helyet, csak a kastély melletti kis sárgafalu házában helyezték el...

Bor, sör, pálinka... Ma kocsma van a kis kétszobás házában, ahol valamikor Liszt Ferenc élvezte a Zichyek vendégszeretétét. Három héttel volt itt Liszt Ferenc, de ezalatt az idő alatt nem szer-

zett semmilyen új darabot, de még a zongorához sem ült. Elutazása előtti estén vettek csak rá, hogy játsszon, s akkor a zongorához ült a „Rákóczi induló” játszotta. Egykori feljegyzések megállapítják, hogy a „szabadság heve gyullt ki a zeneszerző arcán és tüze lelkes játéka mindenkit magával ragadott”. Lehet, hogy Liszt az elnyomott magyar parasztságra vagy a Zichyek főúri göggyére és barátságtalan fogadtatására gondolt. A játék után kimentek a kastély elé, ahol Liszt emlékére két fenyőfát ültettek el...

A kastélyt később a Zichyek szépen elhagyták. Először csak a kastély körüli földeket adták el, aztán a kastélyt is... És aki megvette nem volt más, mint az erkölcsbotrányai révén hamarosan közismertségre szert tett amerikai filmszínész, Lilian Harvay...

Lilian Harvay úgy gondolta, hogy a kastélyal egyszerűen két legyet is üt egyesapásra. Lesz egy kastélya, ahol esetleg nyaralhat is; de még nagyobb nyereség, amit reklámcélokban jelent a dolog. Egy kastély a csikósok és „gulus” Magyarorszában érdekessé teszi az embert... És ez üelet... Business... Reklám! Ráadásul a kastélyt olesón vette meg, és a remény megmaradt: ha nem kell — haszonnal eladhatja...

Senki sem vette meg Liliant a kastélyt. Birtokba vette a nép. Ma a DÉFOSZ, MNDSZ és a demokratikus intézmények vannak a kastélyban, ahol ugyan a „szlár” egyszer sem fordult meg, és mivel elhanyagolta, nem lakta, magyar törvények szerint hozzáruló jogait is elvesztette. És ez így jó, mert a kastély árnyékában élő nép már szabad és bent a kastélyban a nép fia! gondoskodnak a falu népéről, akik az árnyék sötétségéből mennek az élte világozság felé.

Kiss Antal

Vádlottból — vádló!

A Rákosi-per évfordulója

Huszonhárom esztendővel ezelőtt tárgyalta Rákosi Mátyás perét a Horthy-fasiszták törvényszéke és július 31-én volt az évfordulója annak, hogy Rákosi Mátyás az utolsó szó jogán felszólt. Rajta kívül Vas Zoltán, Háman Kató és a többiek is felszóltak és mind vádlók lettek a vádlottakból.

Rákosi Mátyás nem védte magát, hanem leleplezte a verbiroságot, vádolta a Horthy-fasisztákat, a kapitalizmust, az imperializmust. Kíméletlen vaslogikával zúgta össze Horthyék mondvasinált vádjait és bátran vágta oda a bíróság és az ügyész szemébe:

— A mai rendszer néhány ezer kizsákmányolónak a diktatúráját jelenti a dolgozó népmilliók felett. Ha ezzel szemben az államügyész úr Szovjetországra proletáriátusának diktatúráját nézi, meg kell állapítania, hogy ez a diktatúra az igazi demokráciát, a dolgozó demokráciát valósította meg.

Rákosi Mátyás a törvényszéken ország-világ előtt ismertette a Kommunista Magyarországi Pártjának programját és ezzel kitűzte a harc feladatokat a magyar munkásosztály elé.

„Az ügyész vádbeszédében a vádlottak súlyos megbüntetését követelte, hogy ez az ijesztő példa visszatartsa a jövőendő kommunista mozgalmakat. De Rákosi Mátyás erre is megadta a választ:

— Nem tudja az államügyész úr, hogy még sohasem sikerült egy szabadságmozgalmat büntetőrendszerrel elnyomni és nem tapasztalta, hogy éppen mi-

kommunisták nem ijednek meg a büntetéstől? Az egész világ kommunistái halálmentetessel néznek az akasztófa-ra és börtönökre. Nincs közöttünk egy sem, aki a Kommunista Pártért és a kommunizmusért nem volna kész bitó alá menni.

— Ez a per „semmitmondó kicsinyesség” a magyar nép életbevágó nagy peréhez képest — folytatta. — Ha megköveznek, vagy tisztor statáriális bíróság elé állítanak, akkor is vallom, hogy 1849 óta Magyarország minden uralkodó rendszerre a legnemzetellenesebb és leghitványabb külpolitikát folytatja. Befelé elnyomta a nemzetiségeket, de elnyomta a magyar dolgozó népet; Eladta az országot és kiszolgáltatta idegen érdekeknek.

Beszéde további során ezt mondta:

— Magyarország dolgozó népe forradalmi szellemű és ez a forradalmi szellem napról-napra erősödik. Valóságos forradalmi népmozgalom van keletkezésben. Ennek a népmozgalomnak vezetése a Kommunista Pártra vár. Ez a Kommunista Párt történelmi hivatása.

Rákosi Mátyást ezeket követően megvonták a szót. Az ország-bíróság a magyar és nemzetközi munkásosztály hatalmas tiltakozása következtében Rákosi Mátyást nem merle halálra ítélni. És a per, amiről Rákosi Mátyás az utolsó szó jogán beszélt, immár végre eldőlt, a Szovjetunió dícsőséges hadseregének barcsj és felszabadítása nyomán. Végre szétbört a dolgozó nép bilineseit és a kapitalista társadalom megsemmisült.

Nevel, tanít és szórakoztat

a szovjet rajzfilm

A gyermekek részére készülő szovjet rajzfilmeknek óriási a nevelő jelentőségük. A Szovjetunióban ugyancsak szigorú követelményeket állítanak fel a gyermekek részére készülő rajzfilmekkel szemben, mint amilyen magas színvonalat a játékfilmekről kíváncok. A rajzfilmek központi stúdiója készíti az ország filmszínházai számára a legkiválóbb rajzfilmeket. Deszán és Filipkov rendező Gamzat Cadaszi elbeszélése alapján készítette Pozin rajzművész „Az elfánt és a hangya”, valamint „Az oroszán és a nyul” című rajzfilmeket. Tartalmuk nevelő hatású. Az első filmben a bátor és lovagiasnak nevelt hangya megszerényíti az erejével dicsekvő goromba és udvaratlan elefántot. A másik filmben a bátor és talpraesett nyul kiszabadít egy állatcserjéket a vérszomjas oroszán karmából. A filmek kisérszövegei a szerényiséget, a jellemzilárdságot és az önzetlenséget dicsérik.

Nemsokára bemutatásra kerül „A kakuk és a seregély” című rajzfilm. Forgatókönyvét Mihalkov írta. A film kötélmódon mutatja be az orosz tájat, a vöröfnyes tavaszt és az orosz tél félséges szépségét.

„A Fedja Zajcov”-ben a ké-Brumberg rendezésében és Szágnov rajzművész rajzival készült új filmben már nem állatok és madarak, hanem emberek szerepelnek. A film tartalma az, hogy a III. osztályos Fedja Zajcov esztét követi el és hazudik: nem elég bátorosága, hogy beismerje hibáját, hanem a felelősséget egy pajtására ak-rja hátrítani. A Fedjái körülvé világ azonban a m-túri a hazugságot és mindenkit el-lene fordul. A kisfió végül is slet jóvátémi hibáját.

„Az öreg fitygyfa meséje” című film a fákról mesél a gyermekeknek. Arra tanítja őket, hogy szerényessé és védelmezzék a „zöld barátot”.

Beszélő számok Ukrajna kulturájáról

A Szovjetunióban a kultúra közkinés, a népe. A szovjet nép fel is használja azokat a kulturális lehetőségeket, amelyet a szovjet állam nyújt neki. Szovjet-Ukrajna kulturájáról számok beszélnek.

Ukrajna városaiban és községeiben fellépő műkedvelő színészgyűttesek száma 483 ezer 775. A fiatalság 85 százalékát teszi ki a résztvevőknek.

5897 kolhoz-könyvtár van jelenleg Ukrajna községeiben. A könyvtárak létesítésének kezdeményezői és leg-

buzgóbb pártfogói mindenütt a Komszomol szervezetek. Ukrajna kiadóhivatalai 1948-ban 40 millió könyvet adták ki, 1.500.000 ifjúsági könyvet hozott forgalomba az ifjúsági könyvkiadó. Ezenkívül 14 millió tankönyvet hozsáreli ki az iskola könyvkiadó vállalat.

122.115.000 néző, 30,5 millióval többen, mint 1947-ben látogatta az elmúlt évben a köztársaság filmszínházait. 1682-ben készülnek tudományos tevékenységre Ukrajna tudományos kutatóintézetiben és főiskoláin.

Kulákok, "grófiok" és Odescalchi Zoárdok alkonya a Mezőgazdasági Hitelszövetkezetben

Legfőbb ideje volt. Ezt mondja a dolgozó parasztság küldöttsége, és ezt mondjuk valamennyien. Legfőbb ideje volt, hogy végrehajtsuk a nagy tisztogatást a Mezőgazdasági Hitelszövetkezet keretein belül. Vasárnap került sor a Magánalkalmazottak Szakszervezetének helyiségében a Mezőgazdasági Hitelszövetkezet tisztújító közgyűlésére, melyen Szabó Miklós mintagazda elnökölt, és melyen Csorvási Lajos az MDP szövetkezeti felelőse tartott beszámolót.

A Mezőgazdasági Hitelszövetkezet célja a kis- és középparasztság mezőgazdasági hitellel való ellátása és ezért elengedhetetlenül szükséges, hogy a hitelszövetkezet tag-ságában csak olyanok foglaljanak helyet, akik valóban a nép érdekében képviselői, kik nem törnek a kisparasztság érdekei ellen. Tehát az igazgatóságban a tagság sorában csak a dolgozó kis- és középparasztságnak van helye. Ki kell onnan szórni azokat az elemeket, akik eddig ott szavazati joggal bírtak, de akik a szavazati jogot arra akarták felhasználni, hogy a fejlődést gátolják.

A jelszót átvette a tagság dolgozó paraszti rétege, és általánossá vált a felkiáltás: *Ki a kulákokkal, a lecsitőzött grófiokkal és hercegekkel a Hitelszövetkezetből!* Nem kétséges, hogy a kulákok szavazati joguk és tagságuk révén minden alkalmat megragadtak volna, hogy a Hitelszövetkezet életét saját kedvük szerint vegyék irányítás alá és az mint a múltban már tapasztalták a dolgozó parasztság, egyenlő a legvégsőig menő néppellenességgel és reakcióval.

A Szövetkezetnek mindeddig 3393 tagja volt, ezek közül a vasárnapi közgyűlés 1995-öt kizárt, mert vagy veszedelmes kulákok, vagy horthysta földbirtokosok és más néppellenes elemek voltak. Soroljuk azonnal a példákat. Mennyire befurakodtak a szövetkezetbe, mennyire kezükben tartották régen a vezetést. Nézzük végig a kizártak listáját.

A kulákok frontján: a Jambor család öt tagja, a Jóna familia, itt vannak Kertészék tizenharmadmagukkal, a Polgáriak is felsorakoznak a maguk szerény 7 tagjával, aztán a Rauchbauerék, Vársáriak. Volt itt tisztogatni való bőven.

A hordószonok Dessewffy gróf, aki egy sörshordórt tartott valaha szónoklatot a nagybirtokrendszer megintagathatlanságáról, szintén a kizárt "jelesek" között büszög. De vannak itt még bárók, grófiok, hercegek és más válogatott cigánylegények, mintegy 80 "kékvérű" arisztokrata.

A kizártak között van a "vadmagyar" Odescalchi Zoárdné, nem is tudom méltóságos, kegyelmes, vagy csak felig az, öse Miklós és egy másik "kiváló" tagja a familiának. Itt van Turmann Olivér a kis báró, (Vigyázat, nem Truman, habár gondolkodásban talán nem is nagy a differencia.) Vannak még rajtuk kívül bőven, akik úgy

értelmezték a szövetkezeti gondolatot, hogy szövetkeztek a parasztság kizsákmányolására.

Most mindennek vége számukra. A nép felszabadult és a szövetkezetek formailag is megszabadultak az átkos rendszer uraitól, neveiktől is. Öröm végignézni az új igazgatóság névsorát. Ma országgyűlési képviselők is vannak közöttük, de ezek a nép fia, dolgozó parasztság fia. Első helyen áll Cifra Sándor, az MDP képviselője, aztán jönnek a többiek. Borók Antal, Györri János, Kiss Ferenc, Erdős Antalné, Tollas Sándorné, Anton Gábor a D.FOSZ-ból, Palatitz Ferenc, Mocsári Imre, Szabó Lajos-

né, Tóth Mihály, Csece Lajosné, Szima József, Turi József, Nagy Tiborné. Egytől egyig a dolgozó parasztság érdekében képviselői, a nép adta őket...

Hasonló összeállítású a felügyelőbizottság is: Csorvási Lajos, Szabó Miklós, Bartha János, Medveczky Lajos, Kanda Zsófia.

Kétségtelen, hogy az új vezetőség a tisztogatás után eleget tud tenni hivatásának s azzal, hogy a szövetkezet a népe lett, keretein belül biztosítja a kisparaszti és kisipari hitelek igazságos folyósítását. A nép halad és épít, a multnak még az árnyéka sem térhet vissza.

A talajnélküli növénytermelés jövője

Szovjet tudósok nagyjelentőségű kísérletei a földnélküli földműveléssel kapcsolatban

A talajnélküli növénytermelés kutatásai a múlt századba nyulnak vissza, amikor Liebit és Knopp végeztek alapvető vizsgálatokat a terepen. Egészen a második világháborúig azonban a földnélküli földművelés csak tudományos, elméleti jellegű volt. Szovjet tudósok nevéhez fűződik a gyakorlati kezdeményezés.

Ma már Magyarországon is megindult a munka, mely a talajnélküli növénytermelés technológiájának tökéletesítését tűzte ki céljúl. Dr. Freyó Vilmos, a budapesti fővárosi adjunktusa ezt a kérdést az alábbiakban ismerteti:

A növények a testük felépítésére és a termés létrehozására szükséges anyagot két helyről szerzik be: a talajból és levegőből. A talajból nitrogént, foszfort és kénvegyületeket főként csak alakjában veszi fel fehérjei megalkotásához a növény. Ezeket az anyagokat természetesen csak vízben oldva tudja a növény magába szívni. A talajban ezek a vízben oldható sók bőven vagy gyéren, könnyen vagy nehezebben hasznosítható állapotban vannak jelen. Mindenképpen víz kell azonban ezeknek az anyagoknak a mobilizálására és a talaj szilárdabb részei inkább csak szerkezeti vázat jelentenek, amelyen a növény gyökereivel megkapaszkodhatik. A mesterséges vízkultúra alapfogolata logikusan merült fel és így fogalmazható meg: miért ne biztosíthatnánk aránylag kis helyen és pontosan összehangoltan azt a sószerűséget, amire a növénynek szüksége van?

Természetesen, ha a növény csak vízben áll, nincs biztos tartása. Ezért egyszerű és ügyes szerkezetekkel szorosan egymás mellé sorakoztatjuk a növényeket és így egymást tartják. A gyökereknek azonban levegőre is van szükségük. Ezért a kísérleteknél arról is gondoskodunk, hogy a vízbe megfelelő levegőmennyiséget juttassunk. Lehetővé tesszük az állandó ellenőrzést is: elegendő mennyiségben van-e a folyadékban a növény táplálására minden szükséges anyag és kell-e egyik másik anyagot bizonyos mértékben pótolni? Ilyen módon a lehető leggazdaságosabban használhatjuk ki a növény építőkézségét. A szabadlevegő gazdálkodásban ez nem véhető keresztül.

Könnyű és olcsó anyagokkal a mesterséges tápláló oldat lel is szívható: akár laza szalmán, fűrészporon, kokszon, vagy nedvességártó anyagokon is nevelhetünk növényeket, ha ezeket az anyagokat állandóan a növény tápláló oldatával áztatjuk. Nagy előnye az ilyen vízkultúrának, hogy az esőgyertyától a növényt ügyszólván mentesítjük, hiszen azt a vízmennyiséget, amire a már említett sók felvétele érdekében szüksége van, nem az esőtől kell, hogy megkapja. A vízkultúrával a növények vizsgáldkodása tökéletesen biztosítva van és ez talán már nagyobb

jelentőségű, mint az, hogy a tápláló sókat legkedvezőbb arányokban kapja meg. Nem tekinthetjük az sem, hogy a mesterséges kultúrának előnyei a talaj hivatásánál, a földben élő károsítóknak elűzésük nem tamadhatják meg.

A kozmikus viaggal való kapcsolatauk a napfény. A föld növények napfény segítségével tudják csak a széndioxidot szénnydírátká átalakítani és az oxigént visszaidni a légkörbe. A mesterséges növénykultúrák sem tüggelnek tehát a napfényre. Vuágosságra szükségük van, ellenkező esetben a legjobb mesterséges táplálkozás esetén sem fejlődnek. Az időjárás-tól tenát csak annyiban függ, amennyit a kultúra a természetet, hogy megtakarítja az esőt és a mezőgazdaság nagy fáradságot igénylő munkálatainak tetemes részét. A fénytől és a melegől azonban egyelőre még függ. Ha azonban arra gondolunk, hogy a vízkultúra sokkal kisebb területet igényel, mint az eddigi szabadban való növénytermesztési módszerei, akkor már észrevehetjük tünhetik, hogy a meleget és a fényt is pótoljuk. Egy szántóföldön ezt nem tehetjük meg, de kisebb, esetleg zárt helyen már megvalósítható. Gondoljunk csak arra, hogy a kertészet régóta használ üvegházakat és azok fűtése elég rentábilis. Ha pl. melegvízfűtőrákok hőjét felhasználhatnánk, akkor a tórrások közelében kitűnő eredménnyel nevelhetnénk télen is növényeket. A fény kérdése már problematikusabb és éppen ezért igyekezzünk a fénygazdálkodást is rentábilisabbá tenni. Arra gondolunk, hogy a növények valójában csak igen kis mértékben használják ki a napfényt. Ha pontosan kikísérletezzük azt a fény-mennyiséget és azokat a sugárerősségeket, amelyek a növény életéhez szükségesek és ezt a fényt is a hálódó technika segítségével a legelőcsöbber állítjuk elő, akkor úgy szólnánk teljesen megoldottuk legálább a növények jórésze nézve az időjárástól való teljes függetlenséget. Betetőzésül még valamit. A levegő széndioxid tartalma egészen csekély. A növény többit is fel tudna dolgozni. Ha mi a zárt kultúrák levegőjét olcsó széndioxiddal úgyszólván megtágyazzuk, akkor négyszeres termést érünk el.

Szovjet tudósok eddig elért eredményei arra mutatnak, hogy mezőgazdaságunk a talajnélküli növénytermeléssel korszakalkotó lépés előtt áll, mely kis területen, a csapadék gondjától mentesítetten és téli időben is korlátlan mennyiségben állíthatja elő a mezőgazdasági termékeket.

SZÁMLÁT A Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt.-től Bajcsy-Zsilinszky utca 1. Bika-bérlház.

* Egy tuppelás a totón csak 1.65 fillérbe kerül! Ezért az összegér: tízezeret, sőt százezeret nyerhetsz.

Kereskedelmi nyomtatványokat a Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt.-től
— Bajcsy-Zsilinszky-utca 1. Bika-bérlház. —

Kijelölték a szovjet-magyar határt

A Szovjetunió kormánya és a magyar kormány által kijelölt vegyes határmegállapító bizottság az 1947-ben Párisban aláírt békeszerződés első cikkelyének harmadik szakasza értelmében kijelölte a határt a Szovjetunió és a magyar köztársaság között. A bizottság tagjai 1949 július 30-án Moszkvában aláírták a határvonal leírását tartalmazó jegyzőkönyvet, a térképeket és egyéb okmányokat.

A Bizottság tagjai voltak szovjet részről Barulin tanácsos elnök, Csumakov és Zubarev vezérőrnagyok. Magyar részről: Szalvay Mihály vezérőrnagy elnök, Boros István miniszteri tanácsos és Jankovszky Béla ezredes.

Bjelorusszia repülőgép-modellezőinek versenye

Nemrég fejeződött be a mingzki repülőklub repülőterén a bjel-oruss modellezők versenye, amelyet a hatalmas jelentőségű, mertekben, melyben egyaránt felejtéttelen látványt nyújtó Szovjet Légiflotta Napjának alkalmából rendeztek meg.

Az ötnapig tartó versenyen — a területi versenyek győztesei — helyes íjú modellezőit és tervező vett részt. 116 motoros és vitorlázó modellt mutattak be.

Tudományos expedíciók Örményországban

Az Örmény Szovjet Szocialista Köztársaság Tudományos Akadémiája idén expedíciók sorát indította a köztársaság különböző tájaira. Az Ararat völgyébe talajkutató expedíció ment. A völgyben kísérleti állomást szerveznek, ahol azt fogják tanulmányozni, hogyan lehetne ezt a területet is bevonni a mezőgazdasági termelésbe. Öt vegyes összetételű expedíció a szubtrópusi körzeteket járja. A botanikusok Észak-Örményország erdőseit fogják tanulmányozni. Egész sor expedíciót állított össze a Társadalmi Tudományok Intézete. Történeiszek, nyelvészek és filológusok a népnyelvet, a népköltészetet és az építőművészeti emlékeket fogják tanulmányozni. Újhol megkezdik az ásatásokat Örményország középkori fővárosának feltárására.

Rovarirtás közben kigyulladt a lakása

Súlyos kimenetelű szerencsétlenség történt Debrecenben a Nemzetőr utca 3. sz. alatt. Biró Sándor 28 éves péksegéd vasárnap lakásán fűtőberendezést rendezett, diványát, bútorait benzines, petróleumos, szesz fűtőberendezéssel kente be. Munkaközben gyufát gyújtott, hogy megnézze, a divány alatt jól bekenete-e az alkatrészeket. A gyufa lángjából fellobbant a szesz, benzinnel, petróleummal leöntött ág, az egész lakás kigyulladt tüzet fogott, melyet csak nehezen tudtak elfojtani. Biró súlyos égési sebeket szenvedett a robbanásban és tűznél. Harmadfokú égési sebekkel vitték be a debreceni klinikára. A vizsgálat megindult, az eddigi adatok szerint a robbanást, tüzet saját körművelése és vigyázatlansága okozta.

SZERVEZETI HÍREK

Kereskedelmi Alkalmazottak Szakszervelete Nöbítettsége 3-án fél 7 órakor nagygyűlést tart. Megjelenés kötelező. Székely Gábor titkár.

* Minden héten lehetőleg szerdái vásárold meg toto szelvényeidet.

H I R E K

— Várható időjárás: Mérsékelt, időnként élénkebb délnyugati, nyugati szél, felhőfelvonulások, több helyen, főleg nyugaton és északon futó eső, esetleg zivatar. A hőmérséklet alig változik.

— Ügyeletes gyógyszerárak: „Kossuth” Vöröshadsereg útja 26. „Tisza” Péterfia u. 61. sz. „Isteni gondviselés” Petőfi tér 6. sz.

RADIOMUCOR, Kedd, Kossuth-rádió
7.20: Szórakoztató zene. 7.45: Petőfi művelő Oroszországban. 8: Izraelita vallásos felőra a stúdióból. 11.30: Zenekari művek. 12.15: Cserey Egon tánczenekara játszik. Gyenes Magda énekel. 13: Aesthai musika. 14.15: Orosz zenekari művek. 15: Ifjúsági énekek. 15.30: Szirtes Papp György trombitál. 16: Rádióiskola. 16.40: A Vöröskereszt közleménye. 16.55: Muzsorimertető. 17.30: Hanglengések. 17.40: Szovjet napok — szovjet emberek. 18.15: Termelési híradó. 18.30: Fekete Pál együttesének dalosközleménye. 18.45: Hanglengések. 19: Régi magyar népdalok és nóták. 19.30: Rádió. 20.55: A Moszkvai rádió musorából. 21.55: Vészt híradó. 22.20: Tavasz ég a széken. 23.10: Peter Wailish zenekar. 23.50: Tanczene. 0.30: Rádió dallamok. — Petőfi rádió. 7: Orosz szórakoztató zene. 7.20: Többet észre mint erőve. 7.30: Szórakoztató zene. 8.10: Könyvi zene. 9: Orosz énekek. 10.15: Szabó Gizella és Petra Lisztó énekel. 10.50: Rádióiskola. 14.30: Fedezetek és testadatok. 14.50: Mozart vonózenekari műveiből. 15.20: Gyermek-rádió. 16: Kapi Krauk Jenő orgonai. Lengyel Erzsébet énekel. 16.30: Századunk hangja. 17: Főty János tánczenekara játszik. 18: Portekely Margit énekel. 18.30: Fenyképzési tanácsadó. 18.45: Dolgozók Zenészköze. 19.15: A hírsel per. 19.30: „Szép estje muzika.” 20.20: Hangos újság. 21.05: Szavkúldi szívek szívesen. 22: Dobi Júlia magyar nótákat énekel.

— A Debreceni Szabadságharcos Szövetség városi csoportja ma délután 4 órai kezdettel a DHV Sülétrom-utcai kulturtermében összehívott Szabadságharcos napot tart. A debreceni csata 100 éves évfordulója alkalmával. A város levéltárában rendelkezésére álló anyagok feldolgozásából tart előadást Kövesdi hozv. örmagy bajtárs.

— MNDSz Laborfalu, Róza csoportjának asszonykőre megindul kedden délután 7 órakor. Kérem az asszonytársakat, hogy az asszonykőri anyagra a pénz; hozzák megalkud. Vezetőség.

— A Házfelügyelő Szakszervezete felhívja azon tagjait, akik maguk vagy családtagjaikkal Lillafüredre ohajtának 7-én, vasárnap kirándulni, személyenként 18 forint utköltéssel jelenkezzenek kedden délután 5—9-ig, szerdán 6—8-ig, csütörtökön 1—12 óráig a szakszervezeti irodában, ahol minderről bővebb felvilágosítást kaphatnak.

— Az állattartó közönség figyelmébe. A f. évi április és május hónapban beszoiglatott mindon liter tej után a Simonffy utca 6. szám alatt lévő tejgyűjtőnél 30 dikg korpát utalnak ki. A korpát a Földműves Szövetkezet Kiszegesi úti raktárában szolgáltathatják ki. — A MITART helyi id-rekölcségnél (Széchenyi u. 13.) Kompakt keveréktakarmanyát — ualvány nélkül — korlátlan mennyiségben lehet kapni. — Sertés részére korpakutalás még nem történt. Elsőfokú Közigazgatási Hatóság.

Gyászrovat

Mely fájdalommal tudatjuk,

Szabó Ferenc
hentesmester
62 éves korában elhunyt. Temetése szerdán 5 órakor lesz a 2. B. ravatalozótérből, Gyászoljak: bánatos telessége, gyermekai, menyei, vejei, unokái testvérei sógorai, sógorónéi nézve a kiterjedt rokonság, barátai és karsársai Gyászlap helyett Lakae: Görgey-utca 10.
KOZSEGI temetkezés

Isten akaratából megnyugodva értesítom karsársaimat, ismerőseimet, testvéreimet, hogy felecsög

Csiszár Ernőné
szűl: Örmös Mária
jul. 30-án viszaadta lelkét. Temetése szerdán 4 órakor a Kőzetemő árszavatatózóban. Emlékét örökké tartó szerellettal örök: férje, gyermekai rokonsága, testvérség.

Selyem hét AUGUSZTUS 8-13

